

RIKSDAGENS SVAR 69/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och av arbetsavtalslagen och av vissa lagar som har samband med dem

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och av arbetsavtalslagen och av vissa lagar som har samband med dem (RP 3/2012 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 14/2012 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 35 §, 40 § 1 mom. 5—7 punkten, 53 § 6 mom., 54 § 5 mom., 60 § 1 mom., 67 § 1 mom. 2 punkten, 73 § 1 och 3 mom. samt 79 § 5 mom.,
av dem 35 § och 60 § 1 mom. sådana de lyder i lag 631/2011, 40 § 1 mom. 6 och 7 punkten, 53 § 6 mom., 54 § 5 mom. och 79 § 5 mom. sådana de lyder i lag 619/2006 samt 67 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 973/2007, samt
fogas till lagen en ny 52 d § som följer:

35 §

Krav på resedokumentets giltighet

En förutsättning för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas är att utlänningen har ett giltigt resedokument. Uppهållstillstånd får dock beviljas trots att giltigt resedokument saknas, om uppehållstillståndet beviljas med stöd av 51, 52, 52 a, 52 d, 87, 88, 88 a, 89 eller 110 §.

40 §

Uppهållsrätt

Laglig vistelse enligt denna lag är

— — — — —
5) vistelse med en Schengenstats nationella visum i högst tre månader räknat från visumets första giltighetsdag,

6) vistelse i högst tre månader med uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat, samt

7) vistelse under pågående, i 52 b § avsedd betänketid i fråga om ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet.

52 d §

Beviljande av uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet

En tredjelandsmedborgare som befinner sig i Finland och som har arbetat olagligt här beviljas tillfälligt uppehållstillstånd, om han eller hon under tiden för arbetet vistades olagligt i landet, och

1) han eller hon när arbetet utfördes var minderårig eller utsattes för särskilt exploaterande arbetsförhållanden,

2) det på grund av förundersökning eller domstolsbehandling är motiverat att han eller hon vistas i Finland,

3) han eller hon är beredd att samarbeta med myndigheterna för att de arbetsgivare som är misstänkta ska kunna gripas, och

4) han eller hon inte längre har förbindelser med de personer som eventuellt är misstänkta för brott.

För att uppehållstillstånd ska kunna beviljas förutsätts inte att utlänningens försörjning är tryggad.

I 1 mom. avsedda personers familjemedlemmar som befinner sig utomlands beviljas inte uppehållstillstånd på grund av familjeband.

På betänketid för personer som avses i 1 mom. tillämpas 52 b § och på beslut om betänketid tillämpas 52 c §.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och

arbetat olagligt i landet beviljas uppehållstillstånd för minst sex månader och högst ett år.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

En utlänning som med stöd av 51 § beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av hinder för avlägsnande ur landet, ett offer för människohandel som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd, och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet och som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd, beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd efter två års oavbruten vistelse i landet, om de omständigheter med stöd av vilka det föregående tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljades fortfarande föreligger.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

Det första uppehållstillståndet ska före inresan till Finland sökas utomlands i det land där sökanden lagligen vistas. Det första uppehållstillståndet får dock sökas i Finland med stöd av 49, 49 a, 50, 50 a, 51, 52, 52 a och 52 d §.

67 §

Migrationsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Migrationsverket beviljar

2) första uppehållstillstånd för en utlänning som kommit till landet utan uppehållstillstånd i de fall som avses i 49, 49 a, 51, 52, 52 a och 52 d §,

73 §

Arbetsgivarens skyldigheter

Till en arbetstagares ansökan om uppehållstillstånd ska arbetsgivaren föga

1) sådan information om de centrala villkoren i arbetet som avses i 2 kap. 4 § i arbetsavtalslagen (55/2001),

2) en försäkran om att villkoren stämmer överens med gällande bestämmelser och kollektivavtalet i fråga eller, om det inte finns något kollektivavtal som ska tillämpas, svarar mot den praxis som gäller arbetstagare som är verksamma i motsvarande uppgifter på arbetsmarknaden, samt

3) om arbets- och näringsbyrån kräver det, en utredning om att arbetsgivaren har uppfyllt och i fortsättningen förmår uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare.

En arbetsgivare som anställer en icke-unionsmedborgare, en därmed jämförbar person eller

en familjemedlem till någon av dessa ska utan dröjsmål lämna arbets- och näringsbyrån den information som avses i 1 mom. samt för förtroendemannen, den förtroendevalda och arbetarskyddsfullmäktigen på arbetsplatsen uppge utlänningens namn samt det kollektivavtal som ska tillämpas.

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Rätt att förvärvsarbeta har en utlänning som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a eller 52 d §.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om upphävande av 60 § 2 mom. i en lag om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 60 § 2 mom. i lagen om ändring av utlänningslagen (886/2011).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till arbetsavtalslagen (55/2001) ett nytt 11 a kap. som följer:

11 a kap.

Arbetsgivarnas solidariska ansvar vid anställning av arbetstagare som vistas olagligt i landet

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på arbetsgivare som anställt en i 3 § 2 a-punkten i utlänningslagen (301/2004) avsedd tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet. Bestämmelserna tillämpas också på arbetsgivarens avtalsparter och på andra avtalsparter i enlighet med vad som föreskrivs nedan i detta kapitel.

2 §

Underleverantörer och uppdragsgivare

I detta kapitel avses med

1) *underleverantör* en avtalspart som är arbetsgivare och som med en beställare ingått avtal om att ett visst arbetsresultat ska presteras mot vederlag,

2) *uppdragsgivare* en juridisk eller fysisk person i vars lokaler i Finland eller på vars arbetsställe i Finland en sådan arbetstagare arbetar som är anställd hos en underleverantör,

3) *huvuduppdragsgivare* en juridisk eller fysisk person i vars lokaler i Finland eller på vars arbetsställe i Finland flera i 1 punkten avsedda underleverantörer är verksamma som sådana uppdragsgivare som avses i 2 punkten.

3 §

Påföljdsavgift

En arbetsgivare som anställt en eller flera sådana arbetstagare som avses i 1 § är skyldig att betala en påföljdsavgift på minst 1 000 euro och högst 30 000 euro.

Påföljdsavgiftens högsta och lägsta belopp justeras vart tredje år genom förordning av statsrådet så att det motsvarar förändringen i penningvärdet.

4 §

Faktorer som påverkar påföljdsavgiftens belopp

När påföljdsavgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till huruvida arbetsgivarens förfarande varit uppsåtligt och upprepat, andra omständigheter vid anställningsförhållandets uppkomst, anställningsvillkoren och antalet sådana arbetstagare som avses i 1 §.

Om det är en fysisk person som har anställt en arbetstagare för sina privata syften och arbetstagarens arbetsförhållanden inte är särskilt exploaterande, ska detta beaktas som en faktor som sänker påföljdsavgiften.

5 §

Kostnader för återvändande

En arbetsgivare som förordnas att betala en påföljdsavgift enligt 3 § är skyldig att ersätta kostnaderna för återvändande för en arbetstagare som avses i 1 § i de fall där förfaranden för återvändande har tillämpats, förutsatt att arbetsgivaren genom eget handlande medverkat till arbetstagarnas inresa eller vistelse i landet.

6 §

Påförande av påföljdsavgift och betalning av kostnader för återvändande

Genom beslut av Migrationsverket påförs arbetsgivaren och de uppdragsgivare som avses i 10 och 11 § en påföljdsavgift enligt 3 § och kostnader för återvändande enligt 5 § som dessa ska betala inom den tid som anges i beslutet. Om påföljdsavgiften och kostnaderna för återvändande enligt beslutet också påförs en sådan i 10 och 11 § avsedd uppdragsgivare eller annan underleverantör som är uppdragsgivare, svarar arbetsgivaren, uppdragsgivaren eller den underleverantör som är uppdragsgivare solidariskt för påföljdsavgiften och kostnaderna för återvändande.

Påföljdsavgift får inte påföras, om ett ärende som gäller påförande av påföljdsavgift inte har inletts inom två år från det att arbetstagarens an-

ställningsförhållande upphörde. Påföljdsavgiften och kostnaderna för återvändande preskriberas fem år från ingången av året efter det år då de påfördes.

Påföljdsavgiften och kostnaderna för återvändande ska betalas till staten. Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgiften finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

Påföljdsavgift får inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i ett brottmål där förundersökning eller åtalsprövning inletts eller i ett brottmål som är anhängigt vid en domstol. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till straff för samma gärning. Migrationsverket ska på ansökan avlyfta avgiften, om den som påförts påföljdsavgiften är misstänkt för samma gärning i ett brottmål som är anhängigt vid en domstol eller denne senare döms till straff för samma gärning.

7 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som avses i detta kapitel får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

8 §

Skickande av betalningar för arbetstagares fordringar och anställningsförhållandets längd

Arbetsgivaren är skyldig att betala kostnaderna för att skicka betalningar för en i 1 § avsedd arbetstagares lönefordringar till den stat som arbetstagaren återvänt till eller som han eller hon sänts tillbaka till.

Om inte arbetsgivaren eller arbetstagaren visar något annat, anses arbetstagarens anställningsförhållande ha varat i tre månader.

9 §

Uppdragsgivarens ansvar för arbetstagarens fordringar

Om en i 1 § avsedd arbetstagares arbetsgivare är underleverantör, är en direkt uppdragsgivare till denne skyldig att tillsammans med arbetsgivaren solidariskt svara för betalningen av följande fordringar som en arbetstagare som är anställd hos underleverantören har:

- 1) fordringar för inestående lön,
- 2) mertids- och övertidsersättning enligt 22 § i arbetstidslagen (605/1996) och förhöjd lön för söndagsarbete enligt 33 § i den lagen,
- 3) semesterlön enligt 3 kap. i semesterlagen (162/2005) och semesterersättning enligt 4 kap. i den lagen.

Uppdragsgivaren är på det sätt som föreskrivs i 1 mom. skyldig att betala de kostnader som avses i 8 § 1 mom. Uppdragsgivaren kan också visa att uppdragsgivarens ansvar för arbetstagarens fordringar enligt 1 mom. gäller någon annan tid av hela anställningsförhållandet än den anställningstid som avses i 8 § 2 mom.

10 §

Uppdragsgivarens ansvar för påföljdsavgiften och kostnaderna för återvändande

Om en i 1 § avsedd arbetstagares arbetsgivare är underleverantör, är en direkt uppdragsgivare till denne skyldig att tillsammans med arbetsgivaren solidariskt svara för betalningen av påföljdsavgiften enligt 3 § och kostnaderna för återvändande enligt 5 §.

Påföljdsavgiften får påföras uppdragsgivaren endast om den också påförs arbetsgivaren. Kostnaderna för återvändande får påföras uppdragsgivaren, om denne medverkat till en olaglig arbetstagares inresa eller vistelse i landet.

11 §

Huvuduppdragsgivarens ansvar

Huvuduppdragsgivaren eller en annan underleverantör som är uppdragsgivare är skyldig att

tillsammans med en arbetsgivare som varit underleverantör solidariskt svara för betalningen av påföljdsavgiften enligt 3 § samt betalningen av arbetstagarens fordringar och kostnaderna enligt 9 §, om de kände till att arbetstagaren vistades olagligt i landet, och av kostnaderna för återvändande, om huvuduppdragsgivaren eller underleverantören som är uppdragsgivare medverkat till den olagliga arbetstagarens inresa eller vistelse i landet.

12 §

Uppdragsgivarens regressrätt

En direkt uppdragsgivare, en huvuduppdragsgivare och en annan underleverantör som är uppdragsgivare har rätt att av den underleverantör som är eller har varit arbetsgivare för en arbetstagare som avses i 1 § kräva tillbaka påföljdsavgifter, kostnader för återvändande, arbetstagarens fordringar och kostnader som de betalat enligt 9—11 § tillsammans med eller i stället för arbetsgivaren.

13 §

Befrielse från ansvar

En arbetsgivare, en direkt uppdragsgivare, en huvuduppdragsgivare eller en annan underleverantör som är uppdragsgivare är inte skyldig att betala påföljdsavgift enligt 3 § eller kostnader för återvändande enligt 5 §, om den handling som gäller arbetstagaren och som uppvisats som

giltigt uppehållstillstånd eller annan handling som ger uppehållsrätt var en förfalskning, och denne inte kände till det.

En direkt uppdragsgivare, en huvuduppdragsgivare eller en annan underleverantör som är uppdragsgivare är inte skyldig att betala arbetstagarens fordringar och kostnaderna enligt 9 §, om den handling som avses i 1 mom. var en förfalskning, och denne inte kände till det.

En direkt uppdragsgivare är inte heller skyldig att betala påföljdsavgift enligt 3 §, kostnader för återvändande enligt 5 § eller arbetstagarens fordringar och kostnaderna enligt 9 §, om uppdragsgivaren kan visa att de utredningar och intyg som avses i 5 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006) har inhämtats av den underleverantör som är arbetsgivare och om uppdragsgivaren i avtalen med underleverantören eller med de andra medel som står till buds har sett till att de arbetstagare som arbetsgivaren anlitar har ett sådant uppehållstillstånd för arbetstagare som avses i utlänningslagen eller någon annan handling som ger uppehållsrätt.

Migrationsverket ska, innan beslut fattas, av arbetarskyddsmyndigheterna begära utlåtande om huruvida en uppdragsgivare som avses i 3 mom. har iakttagit 5 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft. Den som fattar beslutet ska följa utlåtandet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 6 § i lagen om utstationerade arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utstationerade arbetstagare (1146/1999) 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 74/2001, som följer:

6 §

Bestämmelser som ska tillämpas på arbetsgivarens ersättningsskyldighet och ansvar

När arbetsavtalslagen ska tillämpas på ett anställningsförhållande enligt denna lag bestäms arbetsgivarens skadeståndsskyldighet enligt 12 kap. 1 § i arbetsavtalslagen och arbetsgiva-

rens skyldighet att betala påföljdsavgift enligt 11 a kap. i den lagen.

På arbetsgivarens skyldighet att betala gottgörelse med anledning av diskriminering enligt 8 § i jämställdhetslagen tillämpas 10 § 1—3 och 5 mom. samt 11 § och i tillämpliga delar 10 § 4 mom. i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1006/2010, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs likaså en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten

(1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006) och en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 juni 2012